

— Ik herhaal het 't is een armzalig land.

— Ge hebt gelijk, François. Men ziet het aan de huizen en de mensen, dat er hier ellende is. Of noemt men dat huizen, die krochten, waar bij ons de varkens niet zouden willen wonen. En hoeveel lieden hebben wij sedert de middag ontmoet, die maar half gekleed zijn. Tijdens de revolutie trokken ganse benden door Vlaanderen en namen alles mee. Mijn broer was er ook bij. Hij heeft zich hier rijk gestolen.

— Gestolen! foei Mathieu, dat is een lelijk woord. In de oorlog steelt men niet, doch verzamelt men buit, wat het recht van de soldaat is.

— Ge vergeet, François, dat Frankrijk geen oorlog voerde met Vlaanderen.

— Toch met de Oostenrijkse barbaren, die hier meester waren.

— Ja, maar de kostbare tarwe, de haver, de aardappelen, het brood en andere voedingsmiddelen, welke met ganse karrevrachten op het platteland verzameld werden; het hout, dat met hele stapels van de boerenhoven verhuisde naar de steden, de groenten en het fruit, waarvan men hoven en boomgaarden ontlastte; de hoornbeesten en schapen die in dichte drommen voortstapten, door Fransen gedreven, dat alles behoorde niet aan de Oostenrijkers, maar aan de Vlamingen.

— Toch moogt ge van geen roven spreken. Dat waren « impots et requisitions ».

— Ja, maar toen mijn broeder, als zo vele anderen een winkel binnen trok, iets kocht voor 2 livres, dit met een assignaat van 100 livres, betaalde en 98 livres in gemunt geld teruggeiste, dat waren dan geen requisitions.

Dit gesprek werd in het Frans gevoerd door vier ruiters, die langs de baan van Menen naar Roeselare reden. Zij hadden bij de bevolking schrik verwekt. En geen wonder! Gewapend van top tot teen, met een woest uitzicht, voerspelden zij de boeren, die hen voorbij zagen rijden, niets goeds.

— En denken, dat wij naar dit land gezonden worden, om rovers te vangen! zei degene, die wij François hoorden noemen, een forsgebouwde kerel, die zo stevig op zijn paard zat, dat hij er mede vergroeid scheen.

De ruiters bereikten nu de top van een heuvel en in de kleine vallei bemerkten zij een stad.

De ruiters wenkten een landman bij hen te komen.

Schoorvoetend naderde hij.

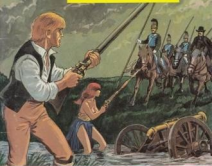
— Wees niet bevreesd, goede man, zei Mathieu. Wij zouden van u willen weten, welke stad daar ligt.

— Ik versta geen Frans, antwoordde de pachter.

De gendarmen wezen naar de hoge toren, die ver uitstak boven alle gebouwen en huizen.

BAKELANDT

HET BELEG VAN NIEUWPOORT

tekeningen: HEC LEEMANS
tekst: J. DANIEL

UITGEVERIJ J. MORTS N.V.

De boer haalde de schouders op, ten teken dat hij niet begreep wat wij wilden.

— Moi, je parle français, klonk eensklaps een stem.

Een leurder was naderbij gekomen. Hij droeg twee manden met allerlei huishoudelijke artikelen, aan een juk over de schouder droeg.

Wij herkennen Miel, de verspieder van Bakelandt.

— Welke stad ligt daar? vroeg Mathieu opnieuw.

— Dat is Roeselare. Op een klein half uur kunt ge gemakkelijk op de Markt zijn. Als ge de stad binnengereden zijt, slaat gij rechts af en neemt aan 't einde dezer straat, de linkerkant. Ge ziet dan de Markt voor u.

De marskramer gaf deze inlichtingen in tamelijk goed Frans, dat zeer wel verstaan werd.

— Citoyens, hernam de leurder, zo ge mij van achter op uw paard neemt zou ik u nog beter de weg kunnen wijzen en meteen op gemakkelijke wijze thuis geraken, want ik ben doodmoe.

Mathieu lachte eens, doch zei vrolijk :

— 't Is geen slecht gedacht. Klim maar op.

— Help eens een handje, Tist, vroeg Miel aan de pachter.

Deze deed dit, mompelend :

— Een slimme vogel! Dat spreekt Frans en Vlaams en durft maar alles te vragen.

— Wij hebben al vast een rover mee, gekten de gendarmen.

De leurder schrok geweldig, maar herademde spoedig, toen Mathieu een gesprek begon over Bakelandt.

— Wie is die felle rover toch? vroeg hij.

— Niemand weet dit juist te zeggen. Hij is een Vlaming, maar schijnt lange tijd in Frankrijk gewoond te hebben.

— En waar verblijft hij thans?

— Wel in 't Vrijbos.

— Ja, nu weet ik veel! Parijs en Versailles ken ik, te Marseille ben ik dikwijls geweest, te Rijsel waren wij deze morgen nog, maar van 't Vrijbos hoorde ik nooit spreken.

De andere ruiters schoten in een lach.

— 't Is dom van mij, geen nadere uitlegging te geven, hernam Miel. Enige uurtjes verder dan Roeselare ligt het. 't Is wel een halve dag reizen lang en even breed.

— Ik meende dat we in een halve dag heel uw land konden afreizen, spotte François.

— 't Is waar, Vlaanderen is niet zo groot als Frankrijk, maar nu stelt ge het u toch te klein voor.

— En heeft die Bakelandt vele medeplichtigen?

— 't Moet zijn, antwoordde de leurder, die zich al niet meer op zijn gemak gevoelde.

— Hoeveel?

— Niemand zal dit kunnen zeggen, dan een lid der bende, want de rovers houden alles geheim.

— Heeft men er dan nog geen een kunnen pakken?

— Levend nog niet.

Ja, ze dood te vangen, zal wel niet moeilijk zijn, lachte François.

— Toch wel, citoyen. Want als de bandieten op roof uitgaan, nemen ze hun maatregelen zo goed, dat ze altijd meester blijven. Maar nu gij ons helpen komt, zal 't misschien wel veranderen.

— En waarom denkt ge dat? vroeg Mathieu.

— Wel, ik heb horen zeggen, dat vele meiers uit het omliggende de hulp der regering gevraagd hebben.

— Nu ja, 't is zo. We zullen trachten Vlaanderen van die plaag te verlossen.

— Maar Bakelandt is machtig en tegen een tien- of twintigvoudige overmacht is het toch kwaad vechten, zei Miel.

— Zouden er dan tachtig rovers zijn! riep Mathieu ongelovig.

— Een pachter, bij wien ze gestolen hadden, vertelde mij enige dagen later, dat zijn huis al de moordenaars niet bevatten kon, dat alle kamers vol waren en hij op 't neerhof stemmen hoorde. En toch is zijn woning groot.

Bovendien gebeurt het, dat men op vier, vijf plaatsen tegelijk plundert. Dus moet de bende wel talrijk zijn.

— Ja, maar dezelfde hoop trekt misschien van de ene hoeve naar de andere.

— Ik denk het niet, want de plaatsen waar gestolen wordt, liggen dikwijls ver van elkander.

— Lopen er door het Vrijbos veel wegen?

— 'k Zou dat niet kunnen zeggen, want ik ben er nooit door getrokken. En zij die van 't ene eind naar 't ander reisden, namen steeds de grote weg. Niemand zou er zich diep durven in wagen.

— Eh, wel, Mathieu, hernam François, ge moogt zeggen wat ge wilt van uw broer, die de opstand der boeren hielp dempen, maar ik houd vol dat de mensen van dit land bloodaards zijn. Zelfs al was de bende honderd man sterk, dan nog kan ik niet begrijpen, hoe een hele boerenbevolking ze niet uitroeien kan. Wij met ons vieren moeten het wel doen.

— 't Is te zien of die Bakelandt zich veel om gendarmen bekommert!

Zo sprekende, reden de Fransen Roeselare binnen.

De gendarmen gaven hun paarden te drinken. Mathieu sprak met de meier, die haastig was komen toelopen.

— 't Is dus om Bakelandt te vangen, dat ge komt, zei de magistraat. Ik kan u weinig inlichtingen geven. Mijn ambtgenoot van Staden zal u beter van dienst zijn.

— Dan zullen wij deze nacht in Roeselare blijven en morgen vroeg onze reis vervolgen. Wilt ge ons kwartier geven, meier?

Wij zullen vannacht hier slapen.

Miel, de leurder, was aan de Markt afgestegen, had nog wat getalmd rond Mathieu toen deze met de meier sprak en vertrok nu snel. Hij ging langs de Noordstraat en trok de baan naar Hoogdele op. Een kar kwam achter hem gerold.

— Ha, Sis, riep hij tot de voerman, dat past goed!

— Stap maar op, zei de voerder, zijn paarden inhoudend. Waar moet ge nog naartoe?

— 'k Zou morgen willen op de markt van Torhout zijn en zal van nacht wel slapen vragen bij een boer tegen de stad.

BAKELANDT

HET BEELD
VAN
NIEUWPOORT

www.nieuwpoort.nl

— Ja, dan zult ge u mogen haasten, want de boeren van rond Torhout doen als wij en gaan vroeg slapen. En wie durft er voor een late bezoeker nog opendoen, met al die wrede gebeurtenissen in de laatste tijd!

— Oh, dan kruip ik op een hooischelf; Mieltje vindt overal een bed. Hebt ge de gendarmen ook gezien?

— Gendarmen! riep de ander verwonderd. Wat is dat voor een nieuwigheid?

Nu vertelde de leurder van de Franse ruiters. En zo pratend, kwamen ze ongemerkt aan de grens van het dorp.

Miel stapte voort naar Hooglede. Hij bleef er echter niet, doch evenmin koos hij de richting van Torhout. Hij verdween langs een eenzaam pad, dat hem tot Bakelandt voeren zou, want de kapitein moest weten welke gasten er in Roeselare aangekomen waren.

DE GENDARMEN IN HET VRIJBOS

Met goede moed, goed uitgerust door een verkwikkende slaap en versterkt door een flink ontbijt, verlieten de vier Franse ruiters de volgende morgen de stad langs de steenweg op Diksmuide.

Het weder was goed, ofschoon wat huiverig, want de winter naderde.

De paarden draafden snel. De gendarmen behoefden niet te vertoeven om de weg te vragen, want, zoals men hun gezegd had, de baan liep recht door naar Staden, waar de meier hun wel de nodige inlichtingen zou geven.

In een klein uur bereikten zij het dorp.

Een net gekleed heer begroette de gendarmen en sprak zeer beleefd in het Frans:

— Kan ik u helpen? Er zijn er hier maar weinig, die uw taal spreken.

— Het is waar, antwoordde Mathieu, wij hebben nogal last met de spraak. Ik wilde de woning van de meier vinden. Is het niet dat grote huis?

— Ja, daar woont de magistraat. Doch hij is oud en spreekt niet al te best Frans. Wil ik u helpen?

— Zeer verplicht! Ik neem dankbaar uw hulp aan.

Ja, de meier is oud en evenals de heer gezegd had, zijn Frans was ver van onberispelijk.

Doch met behulp van de vreemdeling vlotte het gesprek toch goed.

— Ha, ge zijt gekomen om Bakelandt te vangen, zei de meier verheugd. Doch ge hebt slechts drie gezellen, liet hij er teleurgesteld op volgen. Ik vrees dat ge weinig zult kunnen uitrichten.

— In alle geval, sprak Mathieu, zullen we dat beruchte Vrijbos eens door-trekken. De rovers zijn niet voorbereid op onze komst en misschien kunnen wij er een of meer vatten. Gevangenen spreken gewoonlijk gemakkelijk en zo geraken wij op het spoor.

— Dat is een goed plan, zei de meier, vol bewondering voor de onversaagde kerels, die zo maar gevierden het Vrijbos indurfd.

De vreemde heer maakte een buiging en zonder naar de dankrede van Mathieu te willen luisteren, vervolgde hij zijn weg.

— Wie mag dat zijn? dacht de meier. In alle geval is hij een man van goede manieren.

THE GREAT BRITAIN
1850
HARELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK

1955